

پرسش‌نامه مشغولیت تحصیلی تینتو

□ دکتر آدیس کراسکیان
دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج

پرسش‌نامه مشغولیت تحصیلی تینتو
با هدف سنجش مشغولیت تحصیلی
دانش‌آموزان در سه حوزه رفتاری،
هیجانی و شناختی ساخته شده است

کلیدواژه‌ها:

پرسش‌نامه مشغولیت تحصیلی، پرسش‌نامه، تینتو

در کلاس‌ها، انجام دادن تکالیف کلاسی، و دنبال کردن دستورات معلم در کلاس تعریف کرد. (به نقل از فولادوند، سلطانی، فتحی آشتیانی و شعاعی، ۱۳۹۱)

۳. شرکت در فعالیت‌های فوق برنامه.

- مشغولیت هیجانی عبارت از واکنش‌های مثبت و منفی دانش‌آموز به افراد و فعالیت‌های مدرسه است. به عبارت دیگر، مشغولیت هیجانی به احساسات دانش‌آموزان و میزان نگرانی‌ها دربارهٔ مدرسه مثل تعلق‌پذیری، امنیت، راحتی و غرور در مدرسه و روابط با معلمان و هم‌کلاسی‌ها اشاره کرد. - مشغولیت شناختی علاوه بر میزان سرمایه‌گذاری دانش‌آموز در زمینهٔ فعالیت‌های تحصیلی، توانایی دانش‌آموز در برانگیختن خویش به منظور انجام فعالیت‌های تحصیلی را نیز دربرمی‌گیرد.

این پرسش‌نامه شامل ۱۰۲ ماده است که هر ۳۴ ماده یکی از خرده مقیاس‌های فوق را مورد سنجش قرار می‌دهند. در پژوهشی که به تدوین و هنجاریابی پرسش‌نامه مربوط می‌شود (تینیو، ۲۰۰۹) نتایج تحلیل عاملی اکتشافی^۹ نشان داده است که پرسش‌نامه از سه عامل، که روی هم ۳۷/۳۶ درصد واریانس مشترک بین ماده‌ها را تبیین می‌کنند، اشباع^{۱۰} می‌باشد. همچنین برای بررسی همسانی درونی^{۱۱} از ضریب آلفای کرونباخ^{۱۲} استفاده شده که این شاخص برای کل پرسش‌نامه ۰/۸۹، خرده مقیاس رفتاری ۰/۹۷، خرده مقیاس هیجانی ۰/۶۸ و خرده مقیاس شناختی ۰/۷۴ برآورده شده است. در نهایت، شاخص‌های برازندگی^{۱۳} تحلیل عاملی تأییدی^{۱۴}، مدل سه عاملی استخراج شده را مورد تأیید قرار داده‌اند که این نتایج نشان‌دهندهٔ روایی^{۱۵} و اعتبار^{۱۶} پرسش‌نامه است.

نمونه‌هایی از ماده‌های پرسش‌نامه در زیر آمده است:

هنجاریابی در ایران

فولادوند و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهشی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسش‌نامهٔ مشغولیت تحصیلی تینیو را بررسی کردند. در این پژوهش، که بر روی ۳۵۸ دانش‌آموز (۱۳۷ دختر و ۱۶۱ پسر) پایه‌های اول تا سوم دبیرستان‌های شهر کرمان

یکی از چالش‌های مهم معلمان در کلاس‌های درس، متمرکز کردن توجه دانش‌آموزان بر موضوعات درسی و کمک کردن به یادگیری آن‌هاست. چه عواملی بر فعالیت‌های تحصیلی و یادگیری دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارند؟ یکی از عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، مشغولیت^۱ تحصیلی است. برخی از پژوهشگران از جمله کلارک^۲ و دی‌مارتینو^۳ (۲۰۰۴) معتقدند که بدون مشغولیت، یادگیری رخ نمی‌دهد و این مطلب نشان‌دهندهٔ اهمیت مشغولیت در یادگیری از نظر این پژوهشگران است. چاپمن^۴ (۲۰۰۳) مشغولیت دانش‌آموزان را تمایل به مشارکت در فعالیت‌های روزانه مدرسه از قبیل شرکت در کلاس‌ها، انجام دادن تکالیف کلاسی، و دنبال کردن دستورات معلم در کلاس تعریف کرد. (به نقل از فولادوند، سلطانی، فتحی آشتیانی و شعاعی، ۱۳۹۱)

پرسش‌نامهٔ مشغولیت تحصیلی تینیو (T-AES)

پرسش‌نامهٔ مشغولیت تحصیلی تینیو^۵ با هدف سنجش مشغولیت تحصیلی دانش‌آموزان در سه حوزهٔ رفتاری^۶، هیجانی^۷ و شناختی^۸ ساخته شده است (تینیو، ۲۰۰۹).

- مشغولیت رفتاری شامل درگیر شدن در فعالیت‌های تحصیلی، اجتماعی یا فوق برنامه است و سه مؤلفه را دربرمی‌گیرد: ۱. رفتارهای مرتبط با یادگیری از قبیل: تلاش پایدار، تمرکز، توجه، سؤال کردن و شرکت در بحث‌های کلاسی ۲. اطاعت که با پیروی از قوانین و مقررات مدرسه مشخص می‌شود. یکی از چالش‌های مهم معلمان در کلاس‌های درس، متمرکز کردن توجه دانش‌آموزان بر موضوعات درسی و کمک کردن به یادگیری آن‌هاست. چه عواملی بر فعالیت‌های تحصیلی و یادگیری دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارند؟ یکی از عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، مشغولیت^۱ تحصیلی است. برخی از پژوهشگران از جمله کلارک^۲ و دی‌مارتینو^۳ (۲۰۰۴) معتقدند که بدون مشغولیت، یادگیری رخ نمی‌دهد و این مطلب نشان‌دهندهٔ اهمیت مشغولیت در یادگیری از نظر این پژوهشگران است. چاپمن^۴ (۲۰۰۳) مشغولیت دانش‌آموزان را تمایل به مشارکت در فعالیت‌های روزانه مدرسه از قبیل شرکت

خرده مقیاس	ماده	هرگز			همیشه	
مشغولیت رفتاری	در بحث‌های کلاسی دیدگاه‌های شخصی‌ام را بیان می‌کنم.	۱	۲	۳	۴	۵
	وقتی قرار است در گروه روی تکلیفی کار کنم، کار کردن با گروه را دوست ندارم.	۵	۴	۳	۲	۱
مشغولیت هیجانی	وقتی قرار است فعالیتی را در مدرسه انجام دهم، احساس هیجان می‌کنم.	۱	۲	۳	۴	۵
	موقع درس دادن معلم احساس خستگی می‌کنم.	۵	۴	۳	۲	۱
مشغولیت شناختی	ترجیح می‌دهم که مطالب درسی را قبل از کلاس بخوانم.	۱	۲	۳	۴	۵
	پروژه‌ها را فقط برای گرفتن نمرهٔ قبولی انجام می‌دهم.	۵	۴	۳	۲	۱

بی‌نوشت‌ها

1. engagement.	10. saturation
2. Clarle, J.	11. construct validity
3. Dimartino, J.	12. Cronbach's Coefficient Alpha
4. Chapman, E.	13. goodness of fit statistics
5. Tinio-Academic Engagement Scale (T-AES)	14. confirmatory factor analysis (CFA)
6. behavioral	15. validity
7. emotional	16. reliability
8. cognitive	17. construct validity
9. exploratory factor analysis (EFA)	

منابع

۱. فولادوند، خدیجه؛ سلطانی، مهری؛ فتحی آشتیانی، علی و شعاعی، زهرا؛ «ویژگی‌های روان‌سنجی پرسش‌نامه مشغولیت تحصیلی تینیو». فصل‌نامه اندازه‌گیری‌های تربیتی سال سوم، شماره ۸، ۱۳۹۱.
2. Tinio, MFO. Academic Engagement Scale for Grade School Students. *The Assessment Handbook* 2009. Vol 2, 64- 75.

که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شده بودند انجام شده، نتایج زیر به‌دست آمده است.

- برای بررسی روایی سازه^{۱۷} پرسش‌نامه از تحلیل عاملی استفاده شده است. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی معرف این امر بود که ساختار عاملی پرسش‌نامه از سه عامل با عنوان‌های مشغولیت تحصیلی شناختی، مشغولیت تحصیلی رفتاری و مشغولیت تحصیلی هیجانی اشباع شده است که روی هم ۶۰ درصد از کل واریانس بین متغیرها را تبیین می‌کنند. همچنین معنادار بودن شاخص‌های نیکویی برازش الگوی سه عاملی و معناداری تمامی ضریب‌های مسیر در این الگو نشان داد که الگوی سه عاملی مورد نظر برازش مناسبی با داده دارد. بنابراین، نتایج پرسش‌نامه از روایی ساده، قابل قبولی در جامعه پژوهش برخوردار است.

- به‌منظور بررسی روایی همگرایی پرسش‌نامه، همبستگی خرده مقیاس‌های سه‌گانه محاسبه و آزمون شده است. ضرایب مثبت و معنادار به‌دست آمده نشان‌دهنده روایی همگرایی ابزار می‌باشد.

- در این پژوهش، برای برآورد همسانی درونی پرسش‌نامه و خرده مقیاس‌ها از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است. این ضریب برای خرده مقیاس رفتاری ۰/۹۰، خرده مقیاس هیجانی ۰/۹۲، خرده مقیاس شناختی ۰/۸۸ و برای کل پرسش‌نامه ۰/۹۶ به‌دست آمده که نشان‌دهنده اعتبار قابل قبول پرسش‌نامه است.

